

DANIELLE STEEL

NEMES HARC

DANIELLE STEEL
NEMES HARC

A fordítás az alábbi kiadás alapján készült:
Danielle Steel: *The Good Fight*
Published in the United States by Delacorte Press,
an imprint of Random House,
a division of Random House LLC,
a Penguin Random House Company, New York
Copyright © 2018 by Danielle Steel
All rights reserved
Cover images: Woman © *Elisabeth Ansley/Trevillion*;
background © *Mike Kline/Getty Images*
Author photograph © *Brigitte Lacombe*

Fordította *F. Nagy Piroska*

Hungarian translation
© by F. Nagy Piroska, 2020

Hungarian edition
© by Maecenas Könyvkiadó, 2020

honlap: www.maecenaskiado.hu

*Tiszta szívemből, forrón szeretett
nagyszerű és bátor gyerekeimnek,
Beatrixnak, Trevornak, Toddnak, Nicknek,
Samnek, Victoriának, Vanessának,
Maxxnak és Zarának.*

*Legyetek hűek önmagatokhoz, harcoljatok azért,
amiben hisztek, és amit helyesnek tartotok.
Biztosak lehettek abban, hogy én mindig,
minden körülmények között mellettetek állok.*

Örök szeretettel,

Mami/d.s.

A történelem olykor a saját kezébe veszi a dolgokat.

THURGOOD MARSHALL *polgárjogi hős*
és az Egyesült Államok Legfelsőbb Bíróságának kilencvenhatodik bírója

Első fejezet

Meredith McKenzie csaknem tisztán emlékezett arra a napra, amikor apja 1942 februárjában elment a háborúba. Bármikor fel tudta idézni egyenruhája gombjait, látta maga előtt apja magas termetét, és ma is szinte ugyanúgy érezte borotvaszappanának illatát, mint amikor annak idején pusztit nyomott az arcára. Ha becsukta a szemét, apja ott állt előtte. Más emlékei is voltak arról a napról, de kevésbé élénkek. Síró anyja képe viszont élesen kirajzolódott az emlékezetében, sőt az apja szüleié is, ahogy nézik a fiukat, aki elmegy. A nagypja azt mondta, hogy ez egy nagyszerű pillanat. Apját közvetlenül Pearl Harbor után tisztként sorozták be, és Washington, D.C.-be, a hadsereg jogi szolgálatához irányították. Harminchét éves volt, anyja, Janet, harminchárom, Meredith pedig kis híján betöltötte a hatodik életévét. Apja megígérte, hogy mihelyt berendezkedett, meglátogathatják őt Washingtonban, mire anyja szorosán átölelte, s közben a könnyei végigfolytak az arcán. Nagyanyja egykedvűen nézte a jelenetet. A lakásukra jöttek elbúcsúzni. Robert azt mondta, a vasútállomáson óriási zűrzavar lesz, és ő egyébként sem a tengerentúlra megy, mint az állomáson gyülekezők közül sokan.

Miután apja vastag télikabátjában, fején tisztai egyensapkájával, kezében vászonzsákjával utoljára

intett feléjük mosolyogva, a nagyapa sétálni vitte Mereditht, hadd szívjanak egy kis friss levegőt, ezalatt Janet és az anyósa beszélgethessenek, és Janet összeszedhesse kicsit magát. Janet szülei sok éve meghaltak, és a férje családján kívül nem voltak rokonai.

– Ugye tudod, miért megy el édesapád? – kérdezte Bill, miközben végigsétáltak a Central Park szélén. Meredith gondolkozott kicsit, majd megrázta a fejét. Az iskolában két barátnője elmondta, hogy az apjukat behívták katonának. De őket New Jersey-be küldték kiképzésre, és aztán egy nagy hajóval elvittek Európába. Az ő apukája viszont Washingtonban fog állomásozni, ahol ugyanúgy ügyvéd lesz, mint New Yorkban. A nagypapája is ügyvéd volt. Anyja nem dolgozott, de nemrég önkéntesnek jelentkezett a Vöröskereszthez, akárcsak a nagymamája. Együtt akarták csinálni, Meredith anyja meg is mutatta neki az egyenruhát, amit majd viselni fog. Úgy nézett ki benne, mint egy ápolónő. Azt mondta, valami véradásnak nevezett dolognál fog asszisztálni, amivel a sebesült katonákon segítenek.

– Édesapád az országunkat fogja védelmezni azokkal szemben, akik ártani akarnak nekünk, és gondoskodik róla, hogy rossz emberek ne foszthassanak meg bennünket a szabadságunktól – magyarázta a nagyapja. – Ez nagyon fontos munka. A szabadság a legdrágább kincsünk. Tudod, mit jelent a szabadság, Meredith? – kérdezte ünnepélyes komolysággal, miközben megálltak, és leültek a park egyik padjára. Merrie gondolkozott, aztán újra megrázta a fejét. A nagyapja fontos dolgokról beszélt neki, amiket ő nem mindig értett, de szerette hallgatni, ahogy magyarázott, és úgy kezelte őt, mintha felnőtt lenne. – A szabadság azt jelenti, hogy azt tehetjük, ami he-

lyes, hogy mi magunk választhatunk és dönthetünk, és ebben senki sem akadályozhat meg, senki sem vehet rá arra, hogy valami rosszat tegyünk. Néha harcolnunk kell a szabadságunkért, ahogy most az édesapád teszi. Ha nem vagyunk szabadok, akkor rabszolgákká válunk. A világban vannak rossz emberek, ilyen például Németországban Mr. Hitler, aki azt akarja, hogy az ő rabszolgáikká váljunk. Ezért a világ minden szabad embere most Európába tart, hogy megállítsák őt. Ha a háború véget ér, hősként térnek vissza, ahogy az édesapád is.

– Apa találkozni fog Mr. Hitlerrel Washingtonban? – kérdezte Meredith kíváncsian, mire Bill McKenzie elmosolyodott.

– Remélem, nem. Mr. Hitler Németországban van. Apukád jogász munkát fog végezni az országa, a hadsereg és az Egyesült Államok elnöke érdekében. – Meredith tudta, hogy az apja és a nagyapja ügyvéd, de hogy ez mit jelent pontosan, abban nem volt biztos. – Apád egy napon elmehet harcolni Mr. Hitler ellen, de nem most. Előbb még Washingtonban van dolga.

– Te fogsz majd egyszer találkozni Mr. Hitlerrel, nagypapa? – kérdezte a kislány, mire a nagyapja meg rázta a fejét. Meredith kíváncsi volt, hogy a nagyapja is harcol-e ellene. A szavaiból arra következtetett, hogy Hitler rossz ember lehet.

– Nem, nem fogok. Régen részt vettem egy háborúban, akkor Franciaországba kellett mennem. – Bill harcolt az első világháborúban, amikor az Egyesült Államok is bekapcsolódott, és azok közé a szerencséssek közé tartozott, akik hazajöttek. Amikor elment, két évvel fiatalabb volt, mint most Robert. William McKenzie most töltötte be a hatvanát.

– Lányok is lehetnek ügyvédek, nagypapa? – kérdezte pár perc gondolkodás után Meredith.

– Igen, lehetnek – felelte a nagyapja határozottan, kihasználva, hogy magukban vannak. Tudta, hogy Robert ki nem állhatja, ha ilyeneket mond Meredithnek, de semmi sem indokolta, hogy Meredith ne lehessen ügyvéd, és ne léphessen be a családi cégbe, amelyben ő és Robert dolgoztak. Nagy elhatározás lenne ez egy nő részéről, és Merrie-nek erre a döntésre kell jutnia. Bill tudta, hogy a háború sok mindent meg fog változtatni, ahogy az első háború is sok dolgot megváltoztatott. A nők munkába állnak, s olyan munkákat végeznek majd, amiket békeidőben a férfiak szoktak. És egy napon azok a pályák, amelyek korábban csak a férfiak számára voltak fenntartva, megnyílnak a nők előtt is.

Robert úgy akarta, hogy a lánya az anyja nyomdokaiba lépve férjhez menjen, gyerekeket szüljön, és maradjon otthon. Bill viszont azt a gondolatot dédelgette, hogy az unokája többre fogja vinni ennél, jóllehet a nagyanyja sohasem dolgozott. Tizenkilenc éves volt, amikor Bill nőül vette, húszévesen szülte Robertet, és nagyszerű feleségként élte az életét. De ez a mostani már egy új világ, új generáció, és Bill arról álmodott, hogy az unokájának sikeresebb élete lesz. A szabadság minden fajtájáért harcot vívtak, nemcsak Európában, hanem otthon is.

– Lehet, hogy én is ügyvéd leszek – mondta Meredith elgondolkodva –, vagy orvos, vagy ápolónő.

– Azt csinálhatsz, amit csak akarsz – felelte a nagyapja, miközben kézen fogva átvágtak az Ötödik sugárúton, és elindultak hazafelé. Bill szerette ezeket a kettesben eltöltött időket. Meredith okos gyerek

volt, minden érdekelte, tele volt kérdésekkel és a legkülönbözőbb ötletekkel.

Amikor hazaértek, a kislány anyja és nagyanyja teával, szendvicsekkel és süteménnyel várta őket. A hosszú séta után a kinti hidegben Meredith megehezett. Kettőt is megevett a gondosan elkészített, levágott héjú szendvicsekből, és a pohár tejjel egy süteményt is bekebelezett. Azután fölment az emeletre a babáihoz, a felnőttek pedig lent maradtak, hogy a háborúról beszélgessenek. Utóbb már nem emlékezett rá, hogy mi történt ezután, de máig a fülébe csengtek nagyapjának a szabadságról mondott szavai, és a biztatása, hogy felnőtt korában majd azt csinálhat, ami neki tetszik, akár ügyvéd is lehet, mint ő és az apja. Ez nagyon jól hangzott.

Anyja minden héten meglátogatta az apját Washingtonban, de Mereditht nem vitte magával. Anyja távollétében a kislány otthon maradt a nagyszüleivel, és csak hónapok múlva látta viszont az apját, amikor hazajött szabadságra. Robert boldog volt, hogy találkozhat a lányával, és meglepte, hogy Meredith mennyit tud az Európában zajló háborúról. Nagyapja elmagyarázta neki, miért háborúznak, és ő a korához képest sok mindent megértett belőle. Robert szemrehányást tett az apjának, amiért ilyesmiről beszélget egy gyerekkel.

– Nem kellene a háborúról beszélned neki, apa. Hiszen még csak hatéves, nem kellene erről tudnia.

– Szerintem meg kell. Ne becsüld le őt. Okos kislány, és csak annyit mondok neki, amennyit nagyjából megért, a részletekre nem térek ki. Na és mit hallottál, hogy áll a háború Európában? – Bill szomjazta a híreket. Ahogy mindenki más is.

– A németek kíméletlenül büntetik a szövetsége-

seket. Hitler megpróbálja elfoglalni egész Európát. Eddig súlyos veszteségeket szenvedtünk, de persze ők is.

– Nem került szóba, hogy átirányítanának a tengerentúlra? – kérdezte aggodalmas arccal Bill, mire Robert megrázta a fejét.

– Egyelőre nem. Bőven ellátnak mindenféle papírmunkával. Pár emberre itthon is szükség van, és én nem vagyok már gyerek, apa. A fiatalokat, a fiúkat küldik harcolni. – A háborút egyre inkább a levegőben vívták, és Németországban, Olaszországban meg Franciaországban ejtőernyős egységeket dobtak le. Nem tűnt valószínűnek, hogy tisztként és ennyi idősen Robert is köztük lesz. Szó volt ugyan róla, hogy elküldik Angliába, mert jogi szolgálattevőként kölcsönadják a Királyi Légierőnek, de amikor az egységet útnak indították, Robert nem volt köztük.

Még két évig nem küldték Európába, majd csak 1944-ben, a D-napi partraszállás keretében. Márciusban irányították át, és júniusban részt vett az amerikai, kanadai és brit haderő közös hadműveletében a normandiai partokon. A D-napon Robert is ott volt a szövetséges haderő százötvenhatezer embere között. Utána is Franciaországban maradt, falról falura haladva szabadították fel az országot, majd csatlakozott az egyik olyan egységhez, amely az év végén és 1945 elején felszabadította a németországi koncentrációs táborokat. Amit ott látott, az mélyen megérintette Robertet.

Auschwitzba azt követően jutott el, hogy az oroszok felszabadították. Soha életében nem látott még ilyen szörnyűséget. Tagja volt a Dachaut felszabadító egységnek. A kiéhezett, szenvedő foglyok szó

szerint a karjaik közt haltak meg. Minden orvosi segítséget megadtak az ott talált embereknek, amit csak fel tudtak vonultatni, de a legtöbbjüknek már túl késő volt. Halomban és a földön szanaszét heverték a holttestek. Robert és a többi férfi arcán végigfolytak a könnyek, miközben segíteni próbáltak azokon, akiken még lehetett. Ez a látvány és tapasztalat minden másnál világosabban megértette velük a háború borzalmait, és azokat az emberiségellenes bűnöket, amelyeket Hitler és az emberei követtek el Németországban és szerte Európában.

Mielőtt Franciaország felszabadítása és a németek kapitulálása után visszatért volna Európából, Robert jelentkezett abba a jogászcsoporthoz, amely Németországban bíróság elé akarta állítani a háborús bűnösöket. New Yorkba visszaérve elmagyarázta a helyzetet Janetnek és a szüleinek. Úgy érezte, ezt kell tennie, hogy igazságot szolgáltatson, és legalább valamelyest jóvátegye a sok rosszat, amit látott. Janet egyetértett vele, de az apja megdöbben. Robert hiányát már eddig is megérezték az ügyvédi irodában, ráadásul Bill McKenzie-t épp akkor nevezték ki szövetségi bírónak, és ez azt jelentette, hogy Robert távollétében az ügyvédi irodát nem családtag fogja működtetni. Szerencsére volt egy hozzáértő, vezető beosztású üzlettársuk, aki közben tartotta a dolgokat.

– Mit gondolsz, mennyi ideig leszel távol? – kérdezte az apja.

– Nem tudom – felelte Robert becsületesen. – Egy-két évig. – Vagy tovább. Nem tudta megítélni, és a hazaérkezését követően egy hónapig nem kapott visszaigazolást a kinevezéséről. Ez azt jelentené, hogy amíg a bírósági tárgyalások tartanak, megmaradna a hadsereg kötelékében, ami nem volt ellenére.

És amikor Janetnek az arcán végigfolyó könnyeken át arról beszélt, hogy mit látott Dachauban, a felesége megértette, mit jelent számára ez a lehetőség, és egyetértett a döntésével.

Robert megkapta a parancsot, hogy jelentkezzen Nürnbergben, ahol elkezdik és lefolytatják majd a bírósági eljárásokat. Egy ottani börtönt már megtöltöttek azokkal, akiknek meg kell jelenniük a bíróság előtt, ahol a rémtetteiket túlélők fognak tanúskodni ellenük. Tengernyi embertelen, kegyetlen bűnt követtek el, elképesztően sok embert gyilkoltak meg. Robertet a bírósági eljárás alapvető szabályait közösen kidolgozó, amerikaiak, britek, oroszok és franciák által felállított nemzetközi haditörvényszék egyik tagjává jelölték. Négy szövetséges bíró és négy főügyész alkotta a törvényszéket, amelynek elnöke Sir Geoffrey Lawrence volt. A négy nemzet számos ügyvédet és asszisztentst küldött a helyszínre. Ügyészeket és bírákat jelöltek ki. A tárgyalások helyszínéül a nürnbergi igazságügyi palotát nevezték meg. És volt ott egy ezerkétszáz foglyot befogadni képes börtön is. Egyedül az amerikai jogászcsoport hatszáznegyven ügyvédből, háttér-információkat gyűjtő kutatóból, titkárból és őrből állt. A feladatuk az összeesküvés vádjának bizonyítása volt a vádlottakkal szemben.

Hosszas tárgyalás és egyeztetés eredményeképpen Robert engedélyt kapott, hogy magával vigye a családját, és ehhez biztosítják a lakhatásukat. A tisztek számára házakat béreltek, és akadtak is néhányan, akik elhozták a feleségüket és a gyerekeiket, de a törvényszék tagjainak többsége nem élt a lehetőséggel. Meredith sokként élte meg, amikor a szülei közölték, hogy egy vagy két, esetleg több

évre Németországba költöznek, és őt is magukkal viszik. Kilencéves volt, a Marymountba járt, szerette az iskoláját meg a barátnőit. A nagyapja viszont azt mondta, hogy az utazás révén kihagyhatatlan lehetőséget kap a német nyelv elsajátítására, ami az ő fülének elrettentően hangzott.

– De hiszen ők rossz emberek, nagyapapa! Apa ellenük harcolt – emlékeztette a nagyapját, mintha ő már elfelejtette volna.

– Nem mindnyájan rosszak, Merrie. És közülük is sokan szenvedtek a náciaktól. Azokat, akik bűnököt követtek el, meg kell büntetni. Édesapád ezt a fontos feladatot kapta. Légy büszke rá.

De a háború közvetlen hatásával most először kénytelen szembesülni, és Merrie félt attól, hogy oda kell mennie.

– Miért ne maradhatnék itthon Adelaide-del? – könyörgött. Adelaide a család házvezetőnője volt, aki Meredith születése óta látta el náluk a háztartással kapcsolatos teendőket. A kislány szívesen elüldögélt vele a konyhában, segített neki borsót fejteni, vagy lehúzni a zöldbab szálkáit. Adelaide kísérte reggelente az iskolába. Neki is voltak gyerekei, de amióta a fia elesett a háborúban, már csak két lánya maradt. Adelaide szerette Merrie-t. A család úgy határozott, hogy a távollétükben Adelaide továbbra is vigyáz a lakásra, és megnyugtatták Mereditht, hogy akkor is ott fogja várni őket, amikor majd visszatérnek.

– Mi lesz, ha elfelejtek angolul? És hogy fogok ott iskolába járni? – rémüldözött Meredith, a szülei és a nagyszülei pedig újra meg újra emlékeztették, micsoda nagyszerű lehetőséget kap, hogy jobban megismerhesse a világot, az apja pedig ezzel a nagyon különleges munkával segíthessen más embereken.

Robert egy hónappal korábban utazott el, és ké-
ményen dolgozott a németnyelv-tudásán, hogy mire
elkezdődnek a tárgyalások, folyékonyan tudjon be-
szélni németül. Meredith és az anyja egy kicsi, de
takaros házba érkeztek meg, amely egyszerű volt,
de makulátlanul tiszta. A tulajdonos, egy özvegyasz-
szony, az alagsorban alakított ki magának lakást, és
boldogan adta ki a házát Robertnek és a családjának.
Nem beszélt angolul, de finom süteményeket sütött,
és beajánlotta nekik Annát, egy fiatal lányt a szom-
szédéből, aki vállalta, hogy főz és takarít náluk, és
segít gondoskodni Meredithről. Anna három bátyját
és az apját veszítette el a háborúban, és mivel ő tar-
totta el beteges anyját, hálás volt a bérért, amit Robert
ajánlott fel neki. Robert arra is megkérte, hog tanítsa
Merrie-t németre. Abban bízott, hogy ha elég hosz-
szú ideig maradnak, Meredith átmehet az amerikai
hadsereg személyi állományának gyerekei számára
fenntartott iskolából egy helyi iskolába. Meredithnek
persze egyáltalán nem tetszett az ötlet.

Az első perctől kezdve gyanakvással nézett Frau-
lein Annára. A csinos szőke fiatal nő könnyedén
csevegett vele németül, és rámutatva különböző
tárgyakra, sorra megnevezte őket. Copfba fonva vi-
selte a haját, és a háborús nélkülözések következté-
ben nagyon sovány volt, de mindenben készsége-
s és kedves. Németországba érkezésük után hat hónappal
Janet felfedezte, hogy várandós, és megkönnyebbült,
amikor Anna felajánlotta, hogy a kisbaba körül is
segíteni fog.

Meredith nem volt elragadtatva, amikor meg-
mondták neki, hogy húga vagy öccse fog születni.
Addigra már majdnem tízéves volt, és megmondta
a szüleinek: ha már muszáj, hogy kisbabájuk szü-

lessen, akkor az legyen lány. Robert és Janet megvittatták, hogy mi lenne, ha Janet hazamenne, és ott-hon szülne. Németországban még elég zavaros volt a helyzet, az orvosok között sok volt a zsidó, akik a táborokban lelték halálukat. Janet semmiképpen sem akart német orvoshoz járni, a katonai orvosi testület gondoskodott mindenről, amire szükségük volt, és Roberttől sem akart elszakadni. Ezenközben Meredith is szépen teljesített az iskolában, és barátokat is szerzett. A törvénytörési tárgyalások meglehetősen bonyolultak voltak, ráadásul rendkívül sok háborús bűnöst kellett bíróság elé állítani, így Janet nem hitte, hogy Robert egyhamar el tud szabadulni Nürnbergből. Úgy döntöttek hát, hogy ott maradnak, és a baba Németországban fog megszületni. Meredith és Fraulein Anna akkor már jó barátok voltak, és Meredith folyékonyan beszélt németül. Átiratkozott a helyi iskolába, ahogy apja eredetileg remélte.

Egyszerű és kényelmes életük volt Nürnbergben. Janet is boldog volt. És 1946 márciusában minden komplikációtól mentesen megszületett a baba. Az Alexander nevet kapta, és Merrie megbocsátotta neki a nemét, sőt kijelentette, hogy a csecsemő az ő kisbabája is. Amikor nem volt iskolában, segített Annának a baba körül, és a pufók kisfiú nagy gyönyörűségére mindenhova magával hurcolta. Az első lépéseket is feléje tette meg, és valahányszor Merrie-t látta belépni az ajtón, a kis Alex felkacagott, és sikongatott örömeiben.

A baba megszületésekor Robert szülei eljöttek, hogy lássák, és örvendezhessenek az új unokának. Bill a hét csaknem minden napján elkísérte a fiát a tárgyalóterembe, és mély megindultsággal töltöt-

ték el a tárgyalások és a tolmácsok által lefordított tanúvallomások. Minden képzeletet felülmúltak azok a rémtettek, amelyekről a tanúk beszámoltak, és amelyeket Robert alighanem túl nyomasztóknak talált volna, ha nem tölti el nagy meglepéssel, hogy tagja a náci szörnyetegeket bíróság elé állító csapatnak, amelyik gondoskodik róla, hogy elkövetett bűneikért megkapják a büntetésüket. A tény magában hordta a jutalmát, és Robert apja megértette, mi tartja ott a fiát. Ekkor már több mint egy éve éltek Németországban, és megbecsülni sem lehetett, meddig fog még tartani a per. Bill azonban megnyugtatta Robertet, hogy az ügyvédi irodájuk vezetését elvállaló partner nagyszerű munkát végez, a cég szépen prosperál.

Robert megdöbbsent apja egyik javaslata hallatán.

– Meg kellene engedned, hogy Merrie egyszer elmenjen veled a bíróságra. Ez a történelem egyik nagyon fontos pillanata. Jót tenne neki, ha tanúja lehetne.

Robert látta, hogy apja komolyan gondolja, ő azonban hallani sem akart róla, tekintettel az ott elhangzó tanúvallomásokra, az elmesélt rémtettekre és az időnként bemutatott, természetes részletességű filmfelvételekre és fotográfiákra, amelyekről az apja nem tudott.

– Ezt nem mondhatod komolyan – felelte elszörnyedve. – Apa, ő tud németül. Érteni fogja, amit mondanak.

Bill igénybe vette a törvényszék nagyon hatékony fordítói rendszerét, hogy megértse a tanúkat, és nem egyszer szöktek könnyek a szemébe.

– Annál jobb – mondta eltökélten. – És természetesen komolyan beszélek. Az egész világnak meg kell

tudnia, hogy mi történt. Nem hagyhatjuk, hogy feledésbe merüljön.

– Apám, Merrie még csak tízéves. – Sok tanúvallomás orvosi témájú volt, minthogy az áldozatok beszámoltak a rajtuk végzett kísérletekről és hátborzongató sebészeti beavatkozásokról. Huszonhárom náci orvost állítottak bíróság elé.

– Ha nem akarjuk, hogy mindez újra megtörténjen, a háztetőkről kell a világba kiabálnunk a bűnösök rémtetteit. – Bill örömmel vette tudomásul, hogy huszonhárom ország több mint háromszáz tudósítója számolt be folyamatosan a háborús bűnösök bírósági tárgyalásairól, és naponta több mint négyszázan ültek azokat végig.

– Nem akarom, hogy a tízéves gyerekem megtudja, mire voltak képesek azok a szörnyetegek – közölte Robert csendes, nyugodt hangon.

– Miért nem? Ha azt szeretnéd, hogy egyszer majd változtasson a világon, akkor tudnia kell, *mit* akar megváltoztatni rajta.

– Szeretném, ha felhagynál azzal, hogy használod őt a kereszties hadjárataidhoz – mondta Robert ingerülten. A bírósági tárgyalások fontosak voltak, de véleménye szerint nem gyerekek valók.

– Egy napon lesznek saját kereszties hadjáratai, legalábbis ebben reménykedem – felelte Bill határozottan. – A világ változóban van, és mire Merrie idősebb lesz, a nőknek is hallatniuk kell a hangjukat a változások érdekében. Miért ne lehetne neki is beleszólása a dolgokba?

– Nem ezt szánjuk neki Janettel – emlékeztette apját Robert aggódalmasan. – Szeretnénk megóvni őt a világ kegyetlenségeitől. Nincs szüksége arra, hogy csatába menjen. A nőknek nincs szükségük

arra a kemény életre, amellyel szerinted jobbá lehet tenni a világot. Menjen férjhez, legyenek gyerekei, és teremtsen szép otthont a férje számára, ahogy az anyja teremt számomra. – Robert nem gondolta meg-alázónak azt, amit mondott, ő ezt teljesen rendben levőnek tartotta.

– Meredith ennél többre képes – állította az apja makacsul. – Janet olyan, mint az anyád. Ők született otthongeremtők, nem is akarnak mást, mint a családjukról gondoskodni, és időnként elmenni a Junior League által rendezett divatbemutatóra meg a szokott bridzspartijukra. Tényleg ezt szánod Meredithnek is, Robert? Ehhez ő túl eszes. Most még képes vagy befolyásolni, rányitni a szemét arra a sok dologra, amit a világban csinálhat, amikor majd idősebb lesz.

– Az nem lenne számára boldog élet – jelentette ki Robert komoran. – Ha bogarat ültetsz a fülébe, hogy mindenáron jogi pályára kell mennie, hogy a világ igazságtalanságait kell valamiféle Jeanne D’Arc vagy modern szabadságharcos módjára kiküszöbölnie, akkor sohasem lesz férje, sem gyerekei. Vannak nők, akik ezt az utat választják, de mi Janettel nem ezt az életet szánjuk neki. Rettentő nagy áldozatot kellene hoznia érte, amit én nem fogok megengedni – figyelmeztette az apját. – Te férfi vagy, bármit megtehetsz, amit akarsz. Ő nem. – Örökös vita tárgya volt ez kettőjük között, és Robert nem akarta, hogy az apja befolyásának hatására a lánya olyan döntéseket hozzon, amikért a végén túl nagy árat kell fizetnie. Apja úgy gondolta, hogy megéri. Robert nem.

– Le vagy maradva – mordult rá Bill. – A világ többet változott, mint gondolod. A nők már most is hallatják a hangjukat, és egyre erősebbek lesznek.

– Nem annyira, mint feltételezed. Ha hazamegyünk, főiskolát fog végezni, mint az édesanyja, azután férjhez megy. Ne csinálj belőle csodabogarat.

– Van egy ragyogó eszű és vállalkozószellemű gyereked. Ne csinálj belőle háziasszonyt, egyik kezében vasalóval, a csípőjén egy csecsemővel – vágott vissza Bill. – A világnak bátor nőkre is szüksége van, nem csak bátor férfiakra. Nézd meg, mit csinálsz itt: háborús bűnösöket állítasz bíróság elé. – Büszke volt a fiára, amiért szerepet vállalt a történelem színpadán, és azt akarta, hogy az unokája egy napon apja minden ellenvetése és féltése dacára a nyomába lépjen.

– Nekem nem kellett lemondanom a feleségemről és a gyerekeimről azért, hogy végezhessem, amire megbízást kaptam – emlékeztette Robert. – Ha azt szeretnéd, hogy legyen egy forradalmár a családban, várj néhány évet, és összpontosíts a fiú unokádra. Ne tömd tele Merrie fejét az ideáiddal.

De a figyelmeztetéssel már elkészett. Meredith jó párszor elmondta Annának, hogy ha felnőtt, ügyvéd akar lenni, és azokért az emberekért akar harcolni, akikkel kegyetlenül bántak, mint például a zsidókkal Németországban. Szavait hallva a fiatal német házvezetőnő zavarba jött, és azzal védekezett, hogy senki sem tudta, milyen rettenetesen bántak a foglyokkal a táborokban. De amikor Meredith felvette ezt az apjának, Robert azt felelte, hogy többet tudtak, mint amit bevallanak, hiszen látták, amint nőket, gyerekeket, egész családokat elűznek az otthonukból, elhurcolnak, vagy marhavagonokba zsúfolva elvisznek keletre, a táborokba. Apja elmondta, hogy senki sem akarta vállalni a felelősséget azokért a szörnyűségekért, amiket a szövetségesek a világ elé tártak, és ez szívfacsaró. Ő ezért van itt, Nürn-

bergben. A rémtetteket többé nem lehet letagadni, a bűnösöket át kell adni az igazságszolgáltatásnak, és ez történik most.

Négy évet töltöttek Németországban. Meredith tökéletesen megtanult németül, szerette az iskoláját, a barátait, és az ottani életét. Kétségbeesett, amikor a tárgyalások végül befejeződtek, és a szülei közölték vele, hogy visszaköltöznek New Yorkba. Addigra a külsejét és a beszédét tekintve teljesen olyan volt, mint egy német gyerek. Tizenhárom éves volt, az öccse, Alex pedig három, és szintén kétnyelvű. Még Janet is megtanult annyira németül, hogy elboldoguljon az üzletekben, és tudjon beszélni azokkal az emberekkel, akikkel találkozik. Miután négy évig hallgatta a tanúvallomásokot, Robert megbízható némettudásra tett szert.

A vádlottak közül sokat börtönbüntetésre ítélték, és a bírák többekre halálbüntetést szabtak ki – őket ki is végezték. Robert azonban tisztában volt azzal, hogy bármit tegyenek is a nációkkal, nem tehetik meg nem törtéنتté a megcsonkított, megölt, tönkretett, jóvátehetetlenül romokban heverő életeket, egész családok kiirtását. Nem lehet visszacsinálni azt a sok gonoszságot, amit elkövettek, sem visszahozni az életbe a milliókat, akiket a haláltáborokban megölték. A nációk hihetetlenül szörnyű bűnöket követtek el. Meredith úgy nőtt fel, hogy hallott ezekről a bűnökről, és talán többet megértett belőlük, mint egy olyan idős kislánynak kellett volna, mint ő.

Szomorú nap volt számára, amikor el kellett búcsúznia Fraulein Annától. Szerette volna, ha ő is velük megy New Yorkba, de Anna addigra már eljegyezte magát egy német fiatalemberrel, aki a háborúban elveszítette a fél karját. Pár hónap múlva ter-

vezték az esküvőt. A fiú szüleinek pékségük volt, és McKenzie-ék elutazása után Anna ott akart dolgozni. Németország lassan újjáépült, de a háború nyomai megmaradtak. Az ország még szenvedett, de minden erejével azon volt, hogy talpra álljon. A lebombázott épületeket eltakarították, és az amerikaiak segítettek az újjáépítésükben.

Az az idő, amit Németországban töltöttek, kellemesebb volt, mint várták. Rövid kirándulásokat tettek Párizsba, nyaraltak Olaszországban, többször is jártak Londonban, ahol szintén gőzerővel folyt az újjáépítés. A háború után mindenütt megújult az élet, és ettől Meredith inkább érezte Európát az otthonának, mint az Államokat. Minden tőle telhetőt megtett, hogy maradásra bírja a szüleit. Nem akart visszamenni New Yorkba a régi lányiskolájába, ahol apácák tanítottak. Európában szeretett volna élni, de Robert vissza akart menni az ügyvédi irodájába és a régi életébe, másrészt Janettel együtt úgy gondolták, hogy a gyerekeik inkább amerikaiakként, az Államokban nőjenek fel. És Robert apja éppen akkor nagy megtiszteltetésben részesült: Truman elnök jelölte, és a szenátus megerősítette a Legfelsőbb Bíróságba való kinevezését. Az egész család boldog volt. Billt egy olyan törvényszéki bíró helyére nevezték ki, aki közel tízévi szolgálat után, egy hónapja meghalt. Ideje volt hát, hogy Robert aktivizálja magát a családi cégben, így nem számított, hogy Merrie mennyire megszerette a németországi életet.

Anna elkísérte őket a berlini Tempelhof katonai repülőtérre, és ő is, meg a gyerekek is sírtak, amikor végül el kellett válniuk. Meredith úgy érezte, mintha nem is a saját hazájába, hanem egy idegen országba kellene elköltöznie. A négyévi távollét alatt

mindössze egyszer utaztak haza, Robert szülei ellenben minden évben elrepültek hozzájuk Nürnbergbe. A nagyapja egy levelében megígérte Meredithnek, hogy meglátogathatja őt a Legfelsőbb Bíróságon, sőt ott lehet az eskütételén is, ami izgalmas eseménynek ígérkezett a kislány számára.

Robert a háborús bűnösök bírósági tárgyalásain nyújtott teljesítménye felett érzett büszkeséggel eltelve hagyta maga mögött Németországot. Eddigi életében erre volt a legbüszkébb, és azzal a tudattal utazott el, hogy tett valamit, amivel segíteni próbált Németországnak talpra állni azok után, amiket Hitler kormányzása alatt elszenvedett. Ahová ment, mindenütt hálával és tisztelettel vették körül. Most viszont hazatér New Yorkba, egy sokkal nyugodtabb életbe, és a család ügyvédi irodájában fog dolgozni, segítséget nyújtva ügyfeleiknek a vagyonukkal és befektetéseikkel kapcsolatos terveik megvalósításában. Készen állt arra, hogy mostantól békés és átlagos életet éljen a feleségével és a két gyerekével. Örömmel készült a civil életre. Mihelyt visszaérkeznek New Yorkba, várhatóan véget ér a küldetése. Hét év után végre számára is befejeződik a háború. Csak Meredith volt mélyen lesújtva, amiért el kell menniük, s jóformán meg sem szólalt a repülőút végéig.

Amikor hazaértek, a lakásban Adelaide várta őket hűségesen, mint régen. Az elmúlt négy év alatt kicsit megöregedett és kigömbölyödött, de Merrie-t meglátva kitérte felé a karját. Ő pedig egyetlen másodpercnyi szégyenlős tétovázás után úgy bújt a kitért karok közé, mintha soha el sem ment volna.

– Bújj ide Addie-hez, kincsem – gügyögte Adelaide, Meredith pedig mosolyogva emlékezett vissza a sok-sok ölelésre, amit tőle kapott az évek során. – Nézze-

nek csak oda, milyen nagylány lettél! – Meredith teste változóban volt, és jócskán meg is nőtt. Fekete haját Németországban apródfrizurára vágták le, amitől idősebbnek nézett ki, hosszú lábai egy kicsikóéra emlékeztettek. – Hiányoztál, kicsi bogaram – mondta Adelaide mosolyogva. Szendvicsekkel és egy tálca süteménnyel várta őket a hosszú repülőút után. Alex lelkesen falta őket, s közben kíváncsian figyelte Adelaide-et, és németül köszönte meg neki az ennivalót.

– Angolul, Alex – emlékeztette az anyja, mire mindnyájan elmosolyodtak. A kisiú egy pillanatra zavarba jött, de aztán megköszönte angolul is. Annát kereste a szemével, s hogy nem látta sehol, sírva fakadt. Merrie-vel ellentétben nem ismerte Adelaide-et, mindössze akkor látta, amikor egyszer hazalátogattak. Aznap este Meredith fektette le, jól betakargatva a kisöccsét.

A szülők ezalatt odalent beszélgettek arról, mit kell tenniük most, hogy mielőbb visszataláljanak a New York-i életükbe. Őket hallgatva Merrie-nek honvágya támadt Németország iránt. Hiányzott, hogy nem beszélhet németül, hiányoztak az elmúlt négy év alatt szerzett barátnői, már nem érezte otthonának a Park Avenue-n lévő lakásukat, sem a várost. Úgy is viselkedett, mint egy idegen. A szülei nem vették észre, de Adelaide igen, és a nagyapja is, amikor másnap eljöttek hozzájuk látogatóba. Érződött rajta egy kifejezetten európai stílus, amitől felnöttesebbnek, tapasztaltabbnak tűnt, és nagyon csinos lány lett.

– Furcsa érzés visszajönni? – kérdezett rá a nagyapa egyenesen. Ki nem állhatta a színlelést, a csalást; ő mindig egyenesen a lényegre tért. Egyébként is jó megfigyelő volt, és bár az elmúlt években nem sokat látta Merrie-t, alapvetően jól ismerte az unokáját.

– Nagyon – válaszolta Meredith becsületesen. – Itt már nem érzem itthon magamat. Hiányzik Németország.

Nagyapja bólintott, mintha a dolog elfogadható lenne számára, de a szülők láthatóan meglepődtek.

– Ez teljességgel érthető. Te már világpolgár vagy. Majd visszamész látogatóba. Egyetemistaként a harmadévet végezheted valamelyik külföldi egyetemen. – Merrie úgy érezte, addig egy örökkévalóságnyi időnek kell eltelnie. – De szeretném, ha előbb még eljönnél az eskütételemre, és meglátogatnál a Legfelsőbb Bíróságon. Nagyon izgalmas hely. Néhány nagyon fontos döntést hozunk ott – magyarázta Bill, és Merrie bólintott. – Ez a kinevezés óriási megtiszteltetés számomra.

– És mi nagyon büszkék vagyunk rád, nagyapa – mosolygott rá a kislány.

– És kicsit szégyenkezünk is – ugratta Robert az apját. Ő ugyanis rendíthetetlen republikánus volt, akárcsak Janet, az apja viszont demokrata. – Nem tudnál pártot váltani, és várni, amíg egy republikánus elnök nevez ki? Mit fogok mondani a barátainknak?

– Azt, hogy piszok nagy szerencsénk van, amiért ott vagyok, mert így a hozzád hasonló embereket megakadályozhatom abban, hogy visszavonszolgják az országunkat a sötét középkorba. Ez már egy új világ, Bobby, és nekünk haladnunk kell a korrallal. Igaz, Merrie? – fordult az unokája felé, aki mosolyogva nézett vissza rá. – Ugye tudod, miért vagyok ott?

Meredith egy pillanatra zavarba jött.

– Hogy megmondd, hogyan kell alkalmazni a törvényeket? – kérdezte habozva, mire a nagyapja bólintott.

– Igen. Azért vagyok ott, hogy megharcoljam a jó harcot, harcoljak a jó ügyekért. Hogy védjem azokat az embereket, akiknek erre szükségük van, és megóvjak másokat a kirekesztéstől, vagy attól, hogy rossz törvények következtében sérelem érje őket. Mindig meg kell harcolni a jó harcot, Meredith. Egy napon te is ezt fogod tenni – mondta fél karral átölelve a kislányt, aki felmosolygott rá. Ma is, sőt most még inkább hősként tekintett a nagypjára. Az apján lát-szott, hogy haragszik. Bill mindig azon mesterkedett, hogy szabadságharcot faragjon a lányából, hiába intette őt, hogy Merrie még gyerek.

– Te soha nem változol, ugye, apa? – kérdezte Robert, mire Bill elnevette magát.

– Ellenkezőleg. Az új munkám teljes egészében a változásról szól. Az ország minden téren előrelép, Robert. És nekünk együtt kell haladnunk vele. Megjósolom, hogy a következő húsz évben több változásnak leszünk tanúi ebben az országban, mint előtte bármikor. És én részt akarok ebben venni. Ennél semmi sem lehet izgalmasabb.

Robert azonban épp egy hatalmas lépést készült tenni visszafelé, a háború előtti élete biztonságába és megszokott keretei közé, a családi ügyvédi irodába, a régi munkájához. És feltett szándéka volt megőrizni a hagyományokat, miközben az apja a Legfelsőbb Bíróságon betöltött pozíciójából azon munkálkodik, hogy megváltoztassa az ország jövőjét. Robertnek az volt az érzése, hogy valahol felcserélődtek a szerepeik. Az apjának kellett volna védelmeznie a hagyományokat és megbecsülnie a múltat, neki pedig friss szemmel kutatni a jövőt. De náluk másként alakultak a dolgok.

– Ez az ország erről fog szólni – emlékeztette Bill

a családját. – Meg kell harcolnunk a jó harcot, küzdenünk kell a jó ügyekért, hogy segítsünk a hátrányos helyzetűeken, védjük azok jogait, akik erre nem képesek, és kiálljunk a gyengébbekért.

Míg ezeket mondta, az unokáját nézte, aki bólogatva hallgatta, és Bill tudta, hogy a szavai utat találtak a kislány lelkéhez. Bármennyire is szerették volna a szülei, hogy Merrie ragaszkodjon a hagyományokhoz, William McKenzie-nek, a Legfelsőbb Bíróság bírójának volt egy olyan érzése, hogy ez nem fog sikerülni. Ezzel a gyerekekkel nem. Ebben a gyerekben már most ott izzik az a tűz, amit egy napon semmivel sem lehet majd kioltani. És ő minden igyekezetével azon lesz, hogy élesztgesse ezt a tüzet.